

SEPA izravna terećenja (u kunama)

© 2014. Sva prava pridržana. - SEPA logotip koristi se prema licenci
Europskog platnog vijeća (AISBL)

Okviri za uspostavu nacionalne platne sheme za kune

- Izravno terećenje je platna usluga za terećenje platiteljevog računa za plaćanje, pri čemu je platna transakcija inicirana od strane primatelja plaćanja na osnovi suglasnosti platitelja dane platiteljevom pružatelju platnih usluga, primatelju plaćanja ili pružatelju platnih usluga primatelju plaćanja (ZPP)
- shema - međubankovna pravila, postupci i standardi za izvršenje platnih transakcija
- SEPA shema izravnog terećenja Europskog platnog vijeća – definira poslovne potrebe i međubankovna pravila potrebna za funkcioniranje SEPA sheme i obveze sudionika

© 2014. Sva prava pridržana. - SEPA logotip koristi se prema licenci Europskog platnog vijeća (AISBL)

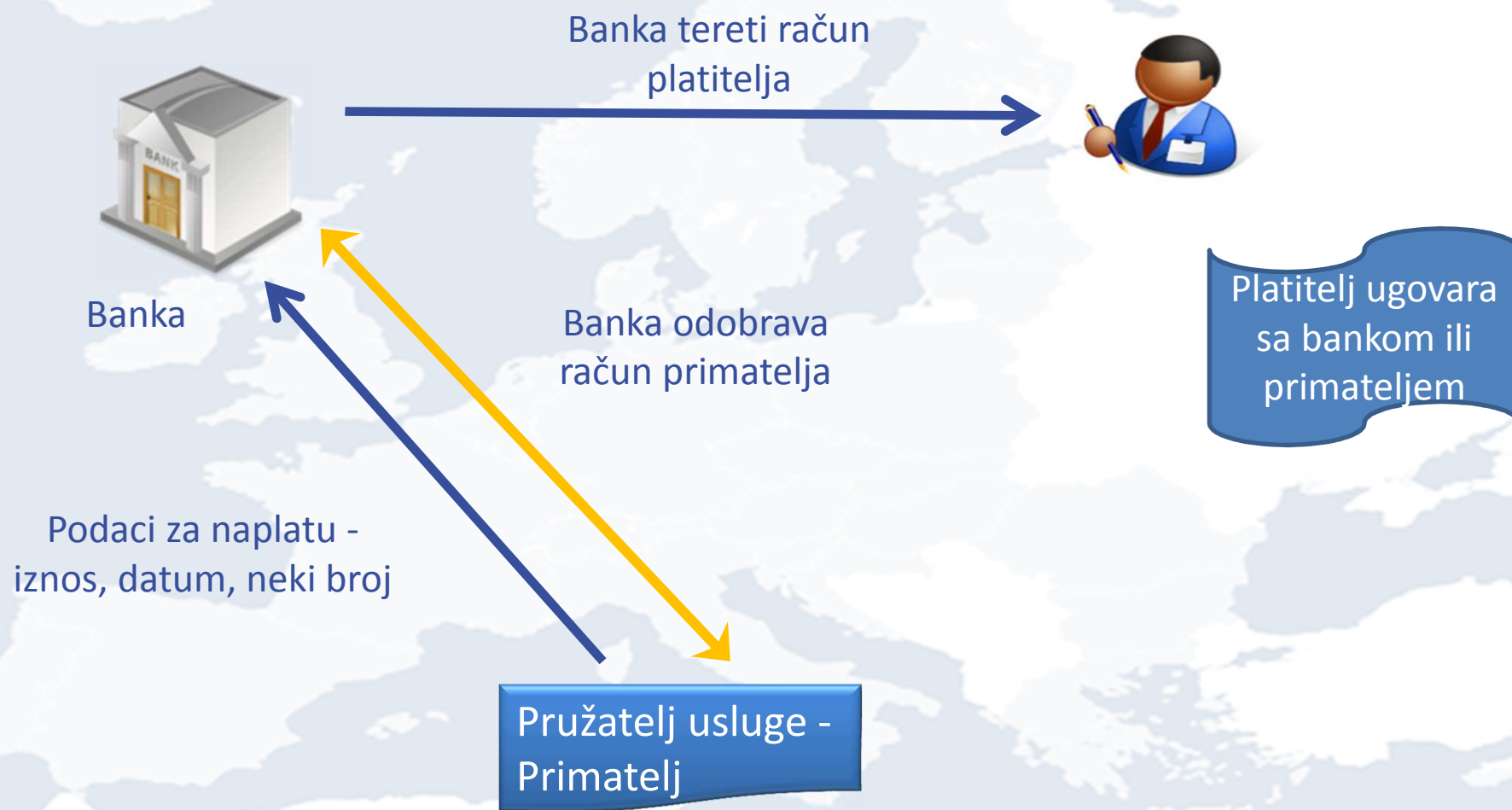
Okviri za uspostavu nacionalne platne sheme za kune

- U RH se danas ne izvršavaju izravna terećenja u valuti euro
- RH odlučila da će se pravilima SEPA sheme obuhvatiti izravna terećenja u kunama
- razlog - primjena SEPA standarda i za platne transakcije u kunama osigurava jedinstvenu tehnološku platformu u RH za procesiranje platnih transakcija kao i preduvjete za daljnji razvoj platnih usluga u RH u skladu s europskim standardima te omogućuje odgovarajuću pripremu cjelokupnog sustava platnog prometa za buduće uvođenje eura kao službene valute
- Dvije SDD HRK sheme:
 - Osnovna HRK SDD shema (Core) - platitelj je uvijek potrošač
 - Poslovna HRK SDD shema (B2B) - platitelj je nepotrošač

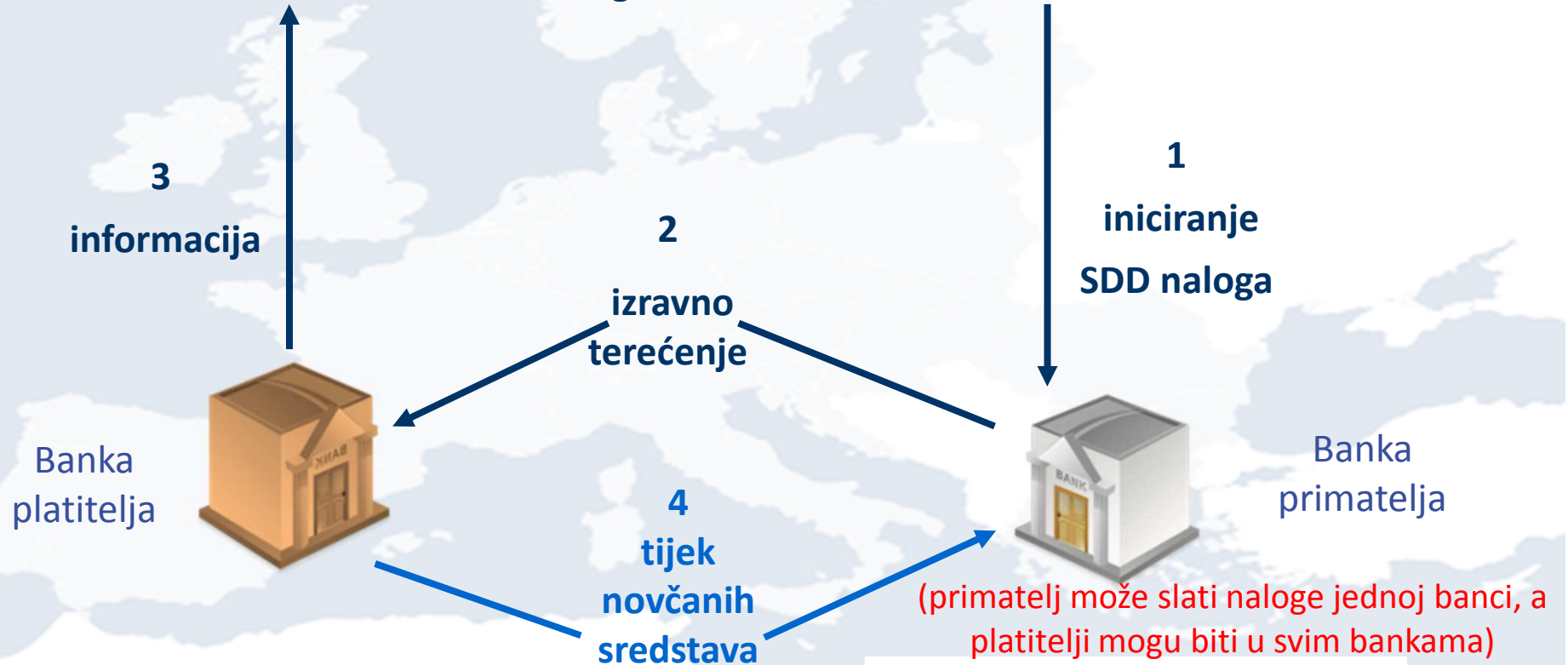

© 2014. Sva prava pridržana. - SEPA logotip koristi se prema licenci Europskog platnog vijeća (AISBL)

Izravno terećenje – trajni nalog - danas

SEPA izravno terećenje – temeljna načela

© 2014. Sva prava pridržana. - SEPA logotip koristi se prema licenci Europskog platnog vijeća (AISBL)

SEPA izravno terećenje – uloge

Primatelj (vjerovnik) prima novčana sredstva u korist svog transakcijskog računa na osnovu zaprimljene suglasnosti od platitelja. Temeljem suglasnosti primatelj zadaje nalog SEPA izravnog terećenja.

Platitelj (dužnik) daje suglasnost primatelju da na teret njegovog transakcijskog računa inicira naloge SEPA izravnog terećenja. Platitelj je uvijek vlasnik transakcijskog računa koji se tereti.

Banka primatelja - banka u kojoj primatelj ima račun i koja je sklopila ugovor s primateljem o pravima i uvjetima plaćanja baziranog na shemi. Na osnovu ugovora, banka prihvaća i izvršava nalog primatelja da inicira DD transakciju (i) prosljeđivanjem DD transakcije banci platitelja.

Banka platitelja - banka u kojoj se vodi račun terećenja i koja provodi terećenja računa platitelja po uvjetima iz Okvirnog ugovora o vođenju računa.

© 2014. Sva prava pridržana. - SEPA logotip koristi se prema licenci Europskog platnog vijeća (AISBL)

Osnovna i Poslovna HRK SDD shema - razlike

Osnovna HRK SDD shema:

- Platitelji su potrošači
- Postoji pravo povrata sredstava izvršenog izravnog terećenja

Poslovna HRK SDD shema:

- Platitelji su nepotrošači
- Nema prava povrata autoriziranog izravnog terećenja

© 2014. Sva prava pridržana. - SEPA logotip koristi se prema licenci Europskog platnog vijeća (AISBL)

Osnovna i Poslovna HRK SDD shema

- Definirana su pravila ugovaranja (Suglasnosti)
- Definirana su prava platitelja
 - *crna lista, bijela lista*
 - *maksimalni iznos*
 - *ograničeno vrijeme izvršenja*
- Odbijanje plaćanja – razlozi i vremena
- Mogućnost povrata već izvršenog terećenja (samo Osnovna shema)

© 2014. Sva prava pridržana. - SEPA logotip koristi se prema licenci Europskog platnog vijeća (AISBL)

Suglasnosti

Osnovni dokument – podloga za provođenje izravnog terećenja

Propisan je sadržaj (ne i oblik)

Sadrži:

- Identifikator primatelja ("ZZZ") - potrebna registracija (preko banke)
- Identifikator suglasnosti (*nije propisan sadržaj*) - definira primatelj, osigurava jedinstvenost!
- Podatke o platitelju (naziv, adresa)
- Podatke o **IBANu platitelja**
- Podatke o krajnjem dužniku (*ako je različit od platitelja*)

Suglasnosti čuva PRIMATELJ plaćanja

Po potrebi mora dati informaciju o suglasnosti i banci

© 2014. Sva prava pridržana. - SEPA logotip koristi se prema licenci Europskog platnog vijeća (AISBL)

Nalog SEPA izravnog terećenja

- Račun primatelja (IBAN)
- PNB primatelja
- Račun platitelja (IBAN)
- PNB platitelja (definira primatelj!)
- Datum izvršenja (dan D)
 - *samo međubankovni radni dan (pon-pet)*
- Iznos
- Opis
- Dodatne reference

© 2014. Sva prava pridržana. - SEPA logotip koristi se prema licenci Europskog platnog vijeća (AISBL)

Formati poruka SEPA izravnog terećenja

- Nalog za naplatu inicira **primatelj**
- Baziran na ISO20022 standardu (XML)
- Poruke SEPA izravnog terećenja:
 - Nalog SEPA izravnog terećenja = pain.008
 - Status (povratna informacija) = pain.002
 - Opoziv/Poništenje = pain.007 (ovisno o ugovoru s bankom)

© 2014. Sva prava pridržana. - SEPA logotip koristi se prema licenci Europskog platnog vijeća (AISBL)

SEPA izravno terećenje – Obaveze primatelja

- Slanje obavijesti platitelju
(na D-14 kalendarskih dana, može se skratiti, ali mora biti definirano ugovorom)
- Priprema podataka za nalog SEPA izravnog terećenja
- Slanje pain.008 u banku (između D-14 kalendarskih dana i D-1 međubankovni radni dan)
- Moguće i zadavanje pojedinačnih naloga (ovisi o banci)
- Provjera eventualnih odbijanja:
 - od banke primatelja
 - od klirinškog sustava (CSM)
 - od banke platitelja
 - od platitelja
 - **i nakon datuma izvršenja**
- Za svaki odbijeni nalog umanjuje se odobrenje računa
- Za povrate nakon izvršenja, račun primatelja se tereti odmah

© 2014. Sva prava pridržana. - SEPA logotip koristi se prema licenci Europskog platnog vijeća (AISBL)

Aktivnosti banke platitelja prije izvršenja SEPA izravnog terećenja

- Provjera postojanja računa platitelja
- Provjera crnih i bijelih lista
- Provjera ograničenih iznosa (ako postoje)
- Platitelju mora biti omogućeno odbijanje transakcije
- Kreiranje **Refusal** transakcije (ako platitelj odbija plaćanje)
- Posljedice odbijanja plaćanja nisu definirane shemom

© 2014. Sva prava pridržana. - SEPA logotip koristi se prema licenci Europskog platnog vijeća (AISBL)

Aktivnosti banke primatelja

- Banka odobrava račune primatelja na dan D
(točno vrijeme nije propisano shemom)
- Odobrenja se provode samo za one naloge koji do tog trenutka nisu odbijeni ili povučeni
- Moguće je zatražiti „Batch booking”
(sva odobrenja iz jednog pain.008 u jednom iznosu)

© 2014. Sva prava pridržana. - SEPA logotip koristi se prema licenci Europskog platnog vijeća (AISBL)

Prednosti za primatelje (1)

1. **jedinstveni obrazac suglasnosti** za izravno terećenje prema HRK SDD shemi za sve primatelje plaćanja u RH i za sve banke u RH
2. **Širenje tržišta** - primatelj plaćanja može imati samo jedan ugovor o platnoj usluzi izravnog terećenja samo s jednom bankom neovisno u kojoj banci platitelji imaju svoje transakcijske račune (*u skladu sa svojom poslovnom odlukom primatelj plaćanja može imati i nadalje više računa u više banaka, te i nadalje može odabrati koje će naloge za plaćanje izvršavati preko pojedine banke*)
3. primatelj plaćanja može na vrlo jednostavan način **promijeniti banku** upravo zahvaljujući jedinstvenom formatu i standardizaciji izvršenja platne usluge izravnih terećenja prema HRK SDD shemi u svim bankama u RH

© 2014. Sva prava pridržana. - SEPA logotip koristi se prema licenci Europskog platnog vijeća (AISBL)

Prednosti za primatelje (2)

4. **platitelji potpisuju** suglasnosti za izvršenje izravnih terećenja prema HRK SDD shemi **kod samih primatelja** plaćanja ili, temeljem ugovornog odnosa, potpisivanje suglasnosti s platiteljima za primatelje plaćanja obavlja posrednik (banka, Fina, i dr.)
5. potpisane **suglasnosti se uvijek nalaze kod primatelja** plaćanja (puna kontrola potpisanih suglasnosti, mogućnost razlikovanja platitelja od korisnika usluge)
6. primatelji plaćanja su kod izravnog terećenja prema HRK SDD shemi uvijek **informirani o razlozima neizvršenja naplate** (npr. račun je zatvoren, račun je blokiran idr.)
7. izvršenje platne usluge izravnog terećenja prema HRK SDD shemi sukladno je **jedinstvenom europskom standardu** (ISO XML 20022, IBAN, BIC)/navedeni standardi se koriste i za HRK SCT shemu/

© 2014. Sva prava pridržana. - SEPA logotip koristi se prema licenci Europskog platnog vijeća (AISBL)

Prednosti za primatelje (3)

8. izravno terećenje prema HRK SDD shemi osigurava visoku razinu **automatiziranosti, transparentnosti i sigurnosti** izvršenja platnih transakcija kroz jedinstveni format izvršenja plaćanja (poruke pain, pacs, camt...)
9. uvođenjem jedinstvenih i suvremenih standarda u svoje interne sustave (ISO XML 20022), omogućuje se **primanje izvoda s više podataka** koji mogu biti značajni za poslovanje
10. izvršenje usluge sukladno je **propisima EU** koji se odnose na izvršenje platnih transakcija u eurima i u potpunosti se zadovoljavaju zahtjevi za izvršenje platnih transakcija **u euro valuti kada RH uvede euro** kao službenu valutu

© 2014. Sva prava pridržana. - SEPA logotip koristi se prema licenci Europskog platnog vijeća (AISBL)

Izuzeci (R-transakcije)

Ako SEPA izravno terećenje iz nekog razloga nije moguće izvršiti nastaju izuzeci ili R-transakcije

Prije obračuna (prije terećenja i odobrenja):

- REJECT - odbijanje provođenja
- REFUSAL - odbijanje plaćanja (zadaje platitelj)
- REVOCATION - opoziv (zadaje primatelj)
- REQUEST for CANCELLATION (*samo banka*)

Nakon obračuna (nakon terećenja i odobrenja):

- RETURN - povrat (nakon namirenja) – samo 1 dan
- REFUND – zahtjev za povrat (zadaje platitelj)(samo Osnovna HRK SDD shema)
- REVERSAL – poništenje (zadaje primatelj) – do D+5

Za svaku vrstu postoje točno određena pravila i rokovi!

© 2014. Sva prava pridržana. - SEPA logotip koristi se prema licenci Europskog platnog vijeća (AISBL)

Reject - odbijanje provođenja

Nalog može odbiti:

- **Banka primatelja** - zbog formata ili ugovornih obaveza
- **CSM (kliring)** - zbog nemogućnosti prenošenja u drugu banku
- **Banka platitelja** - zbog nepostojanja računa platitelja ili drugih ograničenja koja je postavio platitelj

O Odbijanjima banka obavještava primatelje porukama pain.002 ili na neki drugi ugovoreni način.

Za svaki odbijeni nalog umanjuje se iznos budućeg odobrenja računa primatelja.

© 2014. Sva prava pridržana. - SEPA logotip koristi se prema licenci Europskog platnog vijeća (AISBL)

Refusal – odbijanje plaćanja

Inicira platitelj

- Banka platitelja mora omogućiti ovu funkcionalnost
- Platitelj ne mora navoditi razloge
- Platitelj može automatizirati postupak (npr. ograničenje iznosa)
- Najkasnije na D-1, banka propisuje točno vrijeme

O odbijanju plaćanja banka također obavještava primatelje porukom pain.002 ili na neki drugi ugovoreni način

Za svaki odbijeni nalog umanjuje se iznos budućeg odobrenja računa primatelja

© 2014. Sva prava pridržana. - SEPA logotip koristi se prema licenci Europskog platnog vijeća (AISBL)

Refund - povrat nakon obračuna

Inicira platitelj

- Unutar 8 tjedana - ne mora navoditi razlog
- Unutar 13 mjeseci - samo ako reklamira neautoriziranu transakciju, u tom slučaju se radi postupak provjere. U nekim slučajevima tražit će se i kopija Suglasnosti

Za svaku transakciju povrata, račun primatelja se tereti.

Rizik banke primatelja > provjera i osiguranje prije potpisivanja ugovora

© 2014. Sva prava pridržana. - SEPA logotip koristi se prema licenci Europskog platnog vijeća (AISBL)

Revocation – opoziv (prije obračuna)

Inicira primatelj

- Npr. u slučaju pogreške pri obračunu
- Moguće do D-1
- Može se opozvati cijeli pain.008 ili samo pojedinačni nalog (ili više njih)
- Banka primatelja definira format i uvjete za opoziv (pain.007)

© 2014. Sva prava pridržana. - SEPA logotip koristi se prema licenci Europskog platnog vijeća (AISBL)

Reversal - povrat nakon obračuna

Inicira primatelj

- Nakon obračuna (poruka pain.007)
- Najkasnije do D+5
- Nakon tog roka se radi izvan sheme (npr. kreditni transfer)

© 2014. Sva prava pridržana. - SEPA logotip koristi se prema licenci Europskog platnog vijeća (AISBL)

Migracija postojećih ugovora

- Postojeće Ugovore (platitelja s bankama) će se migrirati u Suglasnosti
- Banke će ugovarati migraciju sa svakim klijentom primateljem u današnjem izravnom terećenju
- Format datoteke s podacima (zajednički)
- Originalni ugovori ostaju u bankama
- Preporučen je Identifikator svake pojedinačne Suglasnosti

© 2014. Sva prava pridržana. - SEPA logotip koristi se prema licenci Europskog platnog vijeća (AISBL)

Prijelazno razdoblje

- Banke će podatke o Ugovorima poslati današnjim partnerima sa stanjem na dan **31.05.2016**
- Od **01.06.2016** Suglasnosti se ugovaraju isključivo kod primatelja
- Primatelji mogu ugovoriti da netko u njihovo ime preuzima Suglasnosti (npr. banka, Fina, dr.)
- Od **01.06.2016 do 30.09.2016.** zadavanje naloga obavlja se kao i do sada (slanjem dijela podataka u banke)
- Od **01.10.2016.** zadavanje isključivo preko pain.008

© 2014. Sva prava pridržana. - SEPA logotip koristi se prema licenci Europskog platnog vijeća (AISBL)

Napomene

- Svakom primatelju je dovoljna jedna banka da bi imao pristup računima platitelja u svim bankama u Hrvatskoj (a kasnije i u EU)
- Primatelj može ugovoriti uslugu primatelja i s nekoliko banaka (ukoliko ima račune u više njih)
- Izbor računa je odluka primatelja, može se mijenjati kad god se želi
- Banke moraju procijeniti primatelje i rizike koje preuzimaju
- Uslugu SEPA izravnog terećenja primatelj ugovara s bankom sukladno njenim specifičnostima
- Primatelji trebaju prepoznati sve njihove obaveze koje proizlaze iz njihove uloge u provođenju naloga SEPA izravnog terećenja

© 2014. Sva prava pridržana. - SEPA logotip koristi se prema licenci Europskog platnog vijeća (AISBL)

Više infomacija biti će objavljeno na www.sepa.hr

- ✓ Pravila Osnovne HRK SDD sheme
- ✓ Pravila Poslovne HRK SDD sheme
- ✓ Uputa za implementaciju poruke pain.008
- ✓ Uputa za implementaciju poruke pain.002
- ✓ Uputa za implementaciju poruke pain.007
- ✓ HR XSD shema za poruku pain.008
- ✓ ExternalStatusReason1Code
- ✓ obrazac Suglasnost za Poslovna izravna terećenja
- ✓ obrazac Suglasnost za Osnovna izravna terećenja
- ✓ Smjernice za primatelje za SDD
- ✓ Smjernice za primatelje za migraciju

© 2014. Sva prava pridržana. - SEPA logotip koristi se prema licenci Europskog platnog vijeća (AISBL)

Pitanja?

info@sepa.hr

© 2014. Sva prava pridržana. - SEPA logotip koristi se prema licenci Europskog platnog vijeća (AISBL)

HVALA NA PAŽNJI

© 2014. Sva prava pridržana. - SEPA logotip koristi se prema licenci Europskog platnog vijeća (AISBL)